

Tverrsnitt av en avis for soldater

Halvard Normann Hansen, initiativtager til «Feltpost 700» og senere redaktør av Sarpen, fikk mye ros for den avis han skapte for 5.000 norske soldater som var internert i Sverige i over to måneder.

30. april.

«Hvis dere altså finner dette nummer for høytidelig, så er det full anledning til å få rettet på det til neste gang, – om dere selv vil. Medarbeidere må avisen ha, dess flere dess bedre. Kom med hva dere har på hjertet, selvpopp-levelser under krigen, pussige hendelser, vitser, dikt, – forslag, ideer, humoristiske betraktninger, – kort sagt, hva som helst. Først da kan vår egen avis

«Vasking av klær blir det visst så som så med for mange av oss. Det er vanskelig å få fatt i varmt vann, såpe har vi lite av (og penger til å kjøpe for finnes visst ikke lenger) og det er i det hele tatt nokså vanskelig å komme igang med storvasken.»

«Vi håper dere, gutter, leser

11. mai.

«Hvad interneringsbestemmelserne i sin almindelighet angår, må vi som krigsførende regne med å bli internert i det nøytrale Sverige så lenge krigen i Norge varer.» Sv. Refsum.

«Et kjærkomment besøk fikk vi her i foreningene mandag kveld. Sogneprest Ole B. Meyer fra Halden kom direkte fra hjemlandet med ferske hilsener og nyheter – først og fremst til Halden-guttene, men forøvrig også til de andre fra Østfold. I sin mappe hadde sognepresten med ca. 250 navngitte hilsener og han lovet å ta med tilbake svar.»

«For å få tak i sin ryggsekk etterlyser Håkon Sagen følgende: Rolf Hox, Arnt Hell, Sverre Johansen, Olaf Hell.»

«Dette med vaskingen av tøy som vi berørte i forrige nummer, er allerede ordnet.»

«Tyske bombefly har de siste dager i betydelig antall passert nordover fra Trondheim for å ta del i kampene i Nord-Norge.»

«Efterhvert er også idrettsarbeidet kommet igang blant de internerte norske soldater.»

15. mai.

«Vær hilset fedreland! Vi hilser det i troen på, at vårt trefarvede flagg hver 17. mai i fremtiden skal vaie fritt på stangen over et fritt folk. Denne tro

18. mai.

«Syttende mai, Norges frihetsdag, er over. Dagen var den negang som en annen, almindelig hverdag hjemme i Norge, – uten flagg, uten taler, uten sang og musikk, blottet for glede av noen art. Våre landsmenn i de okkuperte områder hadde ikke lov til å feire minnet om våre fedres frihetsverk på Eidsvold, – og ønsket det kanskje heller ikke. Det er ikke stunden til fest når man står ved en grav». (leder-kommentar).

«I en fotballkamp sist torsdag vant soldatlaget over Storfors med 3-2, efter god innsats.»

22. mai.

«Efter denne retrett og overskridelse av grensen, har det vært skreket opp om forræderi. Jeg vil i den anledning erklære, at det innen 1. Divisjon ikke har kunnet konstateres et eneste tilfelle av forræderi, sabotasje eller direkte uvilje mot forsvaret, men derimot ikke få tilfeller, som viste de sørgelige følger av for liten utdannelse og manglende soldaterånd.»

Carl Erichsen, generalmajor.

25. mai.

«Alle tegn tyder på at tyskerne i Narvik innen de aller nærmeste dager vil bli tvunget til å kapitulere.»

I disse dager utbetales kr. 15 som lønning til alle norske soldater i Sverige.

29. mai.

«SFK og FFK skulde sist søndag ha sitt første møte i år. Resultatet av kampen kjenner vi ennå ikke.»

«Feltpost 700» var viktig informasjon i usikker tid

Halvard Normann Hansen fikk mye ros for initiativet

«Feltpost 700» er trolig den eneste norske avis som noengang har utkommet regelmessig i utlandet. Det skjedde i perioden april-juli 1940, og avisen var et organ for de 5.000 norske soldatene som var internert i Sverige på denne tiden. Initiativtager og avisens redaktør det meste av tiden var Halvard Normann Hansen, senere ble han redaktør av Dagbladet Sarpen inntil han gikk av i 1969.

«Feltpost 700» utkom med ialt 19 nummer, hvorav de fem siste utgavene ble redigert av Karlos Forsberg.

Sarpsborg-mannen Willy Edvardsen var en av de mange hundre soldatene som ble internert i Sverige i denne tiden, og han tok vare på samtlige aviser som han fikk bundet inn da han kom tilbake til Norge. Vi har bladd i avisene, det er interessant lesning i en avis med det formål å skape litt humor blant soldatene, inspirere til øket fritidsaktivitet, samtidig som det var et organ med informasjon om det som skjedde i Norge. Og ikke bare informasjon om utviklingen på krigsfronten, men små hverdagslige episoder

og nyheter fra hjemlandet. Deriblant Pengelotteriets trekningslister.

Avisene inneholder også beregninger om treningene i Østfold og andre steder i landet av soldater som selv var med, og avisen formidlet kontakt mellom mange soldater som hadde kjempet sammen i Norge, og som ville ha rede på hvorledes det var gått med deres kamerater.

I det første nummeret, som kom ut 30. april, gir redaktør Norman Hansen, æren for avisens tilblivelse til major Refsum ogøyntant Berg. De viste positiv interesse og skapte et økonomisk grunnlag for utgivelsen, slik at avisen kunne deles ut blant soldatene.

Det er selvsagt umulig å få med alt i en presentasjon som dette. Vi har valgt å la «Feltpost 700» fortelle sin egen historie ved å ta med små bruddstykker fra de 19 forskjellige numrene. Med hensikt har vi beholdt skrivemåten og språket i avisen så langt vårt moderne settestyr tillater det. All den stund avisen ble laget i Sverige med det svenske alfabet som utgangspunkt, ble sprøet litt spesielt, og gir avisen en egen form.

5. juni.

«Søknad om hjemsendelse kan f.eks. skrives slik: Jeg søker her ved om å få bli gitt fri og få lov til å reise hjem til Askim. Jeg er snekker og ønsker å gjenoppta mitt arbeid på Askim Snekkeri. Jeg har hustru og fem barn, som trenger mig som forsørger.»

det går et stramt musikkorps i spissen.»

«Ved et stevne i Follo forleden hoppet Erling Kås 4.10 m. i stav og så var ståtivet ikke høiere.»

8. juni.

12. juni.

«De menn som gjorde sin plikt til det siste kan se hvem som helst i øinene, de trenger ikke å forsvare sig selv om de tapte. De menn som vakt skulde være i fredsårene, men forsømte sin plikt vil ha meget å svare for overfor de kommende slekter.»

113027

blí slik det er meningen den skal være, — et friskt norsk pust her i vår tid. (Lederkommentaren).

«Jeg retter en inntrengende henstilling til enhver å gjøre arbeidet så lett som mulig ved til det ytterste å etterkomme de instruksjoner, regler og anvisninger som blir gitt fra den svenske chefs side. Gjør vi det, vil alt ordne sig efter hvert så tilfredsstillende som forholdene på noen måte tillater. Vær høflig, oppmerksom og korrekt i all eders ferd. Husk, dere er norske soldater som representerer vårt kjære Norge i Sverige.

Måtte avisen bidra til å holde humøret oppe og hodet reist!»
C. Frølich Hanssen, oberst.

«Aviser er det stadig spørsmål efter i forlegningene. Men penger å kjøpe for er det smått med hos de fleste. Skulde vi få lov til å frembære et ønske i så henseende måtte det være at der vilde bli sørget for opslag av aviser på dertil egnede steder innen forlegningsområdene, slik at alle kunde få anledning til å lese dem der. Det skulde vel ikke behøve å bli noen svær affære.

«I pressen har vi den senere tid kunnet lese om 1. norske divisjon som næsten uten sverdslag gikk over den norsk-svenske grensen. Det det ikke er overensstemmende med sannheten behøver jeg neppe fremholde.»
Sverre Refsum, major.

«Når bedømmelseskomiteén allikevel fant å måtte bli stående ved navnet «FELTPOST 700», var det fordi dette efter komiteéns mening best dekker avisens hensikt, er helt nøytralt og gir plass for både alvor og spøk, samtidig som det i sig selv jo er den offisielle betegnelse for interneeringsgruppens adresse. Den — forhåpentlige — lykkelige vinner er nr. 772 Brodersen, AR 1. Femmern skal bli tilstillet ham omgående. — Bruk den med fornuft!»

7. mai.

«De internerte kan fritt bevege sig innenfor det bevoktede område — interneeringsområdet — som er inngjerdet. For ferdsel utenfor dette område skal svensk vakt ledsage, hvis man ikke har særskilt skriftlig tillatelse.

«Kampene i Narvik-distriktet holder fortsatt frem. Meldingene går ut på at de allierte tropper nærmer seg byen.»

også annonsene og legger merke til disse firmaer, når innkjøpene skal gjøres. Det er da noen tusen av oss i det hele, så vi teller nok litt, vi også, selv om den enkelte kanskje ikke har så meget å rutte med, foreløbig.»

skal være slik, at den ikke bare gir ord, men også liv — gi viljest liv — til den «dunderlige» JA, VI EL, DETTE LANDET».

Carl Erichsen, generalmajor.

«Vissa möjligheter finnas enligt uppgift att utverka frigivning av internerad norsk militär.»

Askim IF har satt i gang treningen meddele lokalavisene».

«Vi har fått en henstilling til de norske soldater å stramme sig litt mere op når marsjerer gjennom byen til og fra arbeidet. — Hvilket vi herved gjør. Det tar sig virkelig dårlig ut å marsjere som en sau flokk all den stund

«Studentene på Blindern og studentene fra Studenthuset i ltzgt. har pløid op en del av ne ved Blindern og har satt poteter der. I mangel av hest har studentene ofte selv dratt plogen.»

Signaturen Erik.

15. juni.

«Efter de seneste begivenheter er spørsmålet om hjemreise blitt aktuelt. Det er imidlertid ikke så lett å ordne dette som mange tror. Jeg beklager derfor å måtte slå lidt koldt vann i blodet på dem som brender efter å komme hjem. For det første er det ikke praktisk å sende 5.000 mann hjem på en gang.»

19. juni.

Badelivet hjemme i Norge er nu i full gang. Sjøtemperaturen holder sig omkring 20 grader og det er livlig ved badestrendene.»

22. juni.

«På alle guttas vegne vil jeg få lov til å rette en takk til redaktør Halvard Normann Hansen for den tiden han har redaktør av «Feltpost 700». På hans initiativ var det at de norske soldaters avis blev til virkelighet, og det var under hans redaksjon at den blev til hvad den nu er, en avis med interesse for alle norske internerte.»
15134

26. juni.

«Hvad de internerte norske soldater i Sverige angår, meldes det at spørsmålet om hjemsendelse nu definitivt er løst.»

29. juni.

«Jasså du var med blandt dem som uten videre rømte til Sverige, du også!» — derfor skriver jeg dette, for en gang for alle å få sagt fra at disse feige hjemmesitterne helst bør holde kjeft.»
Norman Hansen i brev til «Feltpost 700» etter at han kom tilbake til Norge.

3. juli.

«Veidirektøren har gitt beskjed om at alle store broer som er ødelagt straks skal gjenoppbygges.»

6. juli.

«I går eftermiddag kom den meddelelsen som vi alle spendt har gått og ventet på den siste tiden. Hjemreisen kan begynne en gang i løpet av kommende uke. Selve hjemreisefarten er ikke bestemt enda, men allikevel....
Og så anser vi «Feltpost 700» utkommet for siste gang. Et historisk dokument har mange kalt den. Vi innskrenker oss til å uttrykke det håp at «Feltpost 700» har vært en avis til glede, nytte og hygge for de norske soldatene.»

"FELTPOST 700"

Organ for de norske soldater.

18. mai

Redaktør: Halvard Normann Hansen

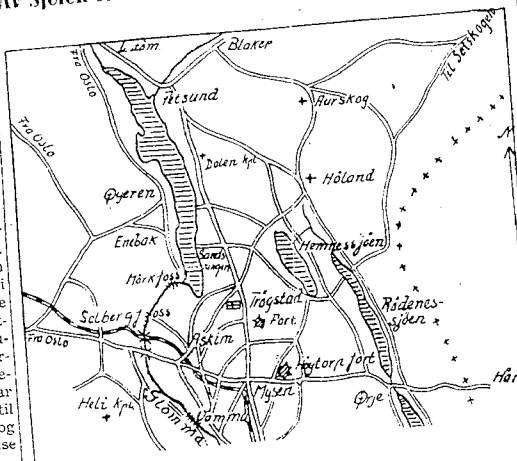
1940

Seks dager mobilisering og strid i Østfold 9.—14. april 1940.

Av Sjefen for 1. Divisjon, generalmajor Carl Erichsen

Nedenstående utredning bygger på ordrer og meldinger som er gått ut eller latt inntatt i Divisjonsstaben. Av forskjellige grunner kan utredningen ikke gå nærmere i detalj, men omfatter bare de store linjer i arbeidet.

I.
Den haerordning som ble vedtatt av Stortinget i 1933 betød en meget sterk nedrustning. Haerordningen brøt med alle internasjonalt anerkjente prinsipper for oppbygging av en haer idet det bl. a. bare ble utdannet rekrutter som ikke senere ble sammensveiset i de avdelinger hvori de skulde kjempe i krig. Det ble derfor uttrykkelig uttalt i Stortingsdokumentene vedrørende denne haerordning at betingelsen for at haeren skulde kunne brukes i krig var at haeren fikk ca. 1½ års tid til videreutdanning av befal og mannskap og til å sammensveise avdelingene.

stått ved et slikt angrep som ingen hadde regnet med og for hvilket det ikke forelå noen forsvarsplaner eller forberedelser. Østfold fylke var automatisk blitt krigsskueplass ved tyskernes landgang i Moss. Derved var all myndighet i fylket gått over fra de sivile myndigheter til 1. Distriktskommando med Divisjonssjefen som øverstkommanderende.

Det første som måtte gjøres var å begynne innsamling av mat og for for de styrker som ble satt opp, likeledes ble bensin på tankbiler og fat samlet, en transportavdeling ble improvisert, sanitetsavdelinger ble søkt satt opp ved avgivelse av personell og materiell fra sykehuser og byer og en telefonavdeling ble improvisert ved avgivelse av personell og materiell fra distriktenes telefonanlegg. Det ble ennvidere satt opp en krisenalltidavdeling og en

Handwritten note: H. sledt Blev af 27/7-79